

# La combinació «de fins a» en descripcions científiques

CARLES RIERA

Sobretot en descripcions d'espècies animals i vegetals és molt habitual de trobar la combinació *de fins a*, seguida d'un nombre o quantitat assenyalant la mida d'una part o element de l'espècie. Exemples:

- Peix de la família dels belònids, de cos molt allargassat, **de fins a** 50 centímetres de llargada, de dors verdós i una línia bruna longitudinal ... (DIEC2, s.v. *agulla*).
- Ocell de la família dels motacílids, **de fins a** 18 centímetres de llargada, que es caracteritza per la longitud de la cua, que mou contínuament ... (DIEC2, s.v. *cuereta*).
- Peix de la família dels esciènids, de cos fusiforme, **de fins a** 2 metres de llargada i 70 quilos de pes, de color gris argentat, amb la cavitat bucal daurada, poc freqüent a la nostra mar (*Argyrosomus regius*). REIG RATLLAT. Peix de la família dels esciènids, **de fins a** 90 centímetres de llargada ... (DIEC2, s.v. *reig*).
- Falguera amb fulles **de fins a** 1,2 metres, de pecíol curt i làmina bipinnada, i sorus amb indusi arrodonit, present en llocs ... (DIEC2, s.v. *falguera mascle*).
- Planta herbàcia perenne de la família de les malvàcies (*Kosteletzkia pentacarpos*), **de fins a** dos metres d'alt, de grans flors rosades ... (GDLC, s.v. *trencadalla*).

Tal combinació significa 'de com a màxim', 'de, a tot estirar'; i, en contextos com els dels exemples, equival a dir «d'una mida (llargada, amplada, alçada) de 0 a  $x$  + unitat (mil·límetres, centímetres, metres, etc.)», essent  $x$  un nombre qualsevol<sup>1</sup>.

1. En descripcions d'espècies botàniques és molt comú que es faci servir l'estructura «de... a», marcant dos extrems. Exemple: *Dryopteris remota*: Pínnules d'ovato-lanceolades a lanceolades, amb l'àpex d'agut a més o menys truncat.

Convé d'advertir, però, que en alguns textos trobem avui usades altres combinacions en comptes de la que hem documentat amb els exemples dels diccionaris esmentats. Concretament en descripcions de plantes, hom fa servir, a vegades, el conjunt *fins de* amb un valor idèntic al de *de fins a*. Vegem-ho:

- *Cicendia filiformis*: Planta herbàcia, anual, glabra; tiges fins de 20 cm ...; fulles basals en roseta; les caulinars, freqüentment bracteiformes, fins de 5,5 x 0,8 mm, de linear-oblongues a linear-lanceolades ...
- *Convolvulus siculus*: Planta herbàcia, anual, tomentosa; fulles inferiors llargament peciolades; pecíol de 3-10(23) mm; limbe fins de 30(50) x 20(25) mm, ovat o ovato-lanceolat; inflorescències amb peduncles fins de 15(25) mm, recorbats en la fructificació.
- *Elatine alsinastrum*: Fulles verticil·lades, sèssils, les submergides fins de 255 mm ...

No hi ha dubte que, en tots aquests casos, en comptes de *fins de* cal fer servir *de fins a*.

Altres vegades trobem, semblantment en descripcions de plantes, el conjunt *de fins*, amb un valor idèntic, altre cop, a *de fins a*. Vegem-ho:

- *Kosteletzkya pentacarpa*: Tija de fins 2 m, erecta, ramificada a la part superior ...
- *Lotus conimbricencis*: Tiges de fins 25(30) cm, erectes o ascendents.

Resolent, aquests casos, i els anteriors, amb els conjunts *fins de* i *de fins* canviem pròpiament el sentit, perquè ara la preposició *fins* (designant el terme on alguna cosa arriba) té un valor semblant al de la locució adverbial *fins i tot*. Igualment, doncs, no hi ha dubte que, en tots aquests darrers casos, en comp-

tes de la combinació *de fins* cal fer-hi servir *de fins a*.

Sí que ens sembla, en canvi, que en determinats contextos és bona la solució simplificada *fins a*, en un sentit semblant al de la combinació *de fins a*. Exemples:

- *Elatine alsinastrum*: Tiges fins a 50 cm, ascendents, radicants a la base.
- *Juniperus thurifera*: Arbust o petit arbre de fins a 8 m (fora del territori aquí considerat assoleix fins a 20 m), amb un sol tronc o amb uns quants ...

En resum, podem concloure el següent:

- 1) Existeix la combinació *de fins a* seguida d'un nombre o quantitat assenyalant la mida d'una part o element d'espècies animals o vegetals.
- 2) La dita combinació *de fins a* no ha de ser canviada ni pel conjunt *fins de* ni pel conjunt *de fins*.
- 3) Hom pot fer servir, si el context ho permet, la preposició composta *fins a*. ♦

